

S

Á

JUOIGGAS

JUOIGANKONSEARTAČÁJÁLMAS . Joikekonsertforestilling

2019

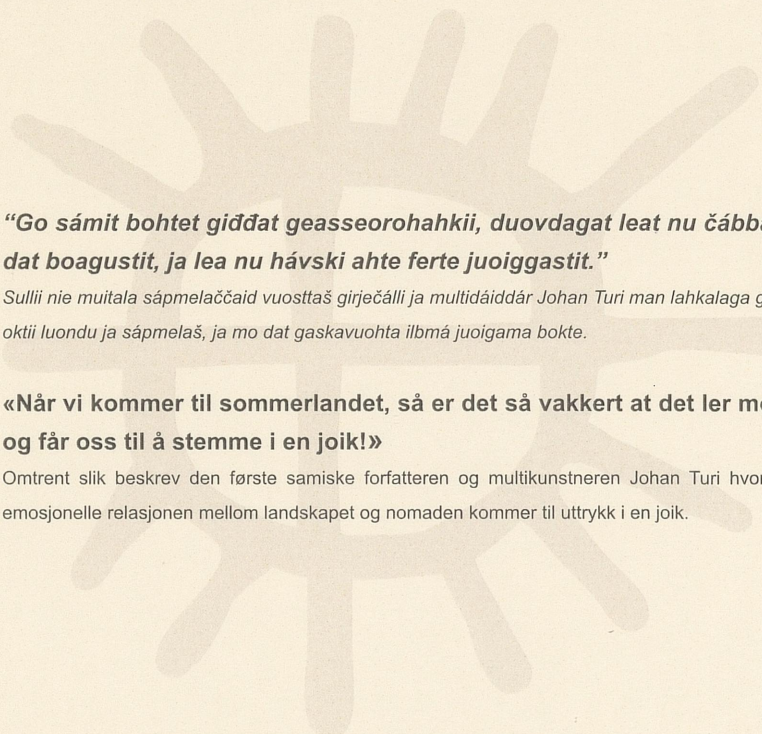
Teavsttat/Tekster: **Rawdna Carita Eira, Harald Gaski**
Bagadalli/Regissør: **Rolf Degerlund**

Álgočájálmás Ođđajagimánu 18. b. Upremiere 18. Januar . Riksscenen Oslo

Sámi Našunálateáhter Beaivväs

P

MI

“Go sámit bohtet giđđat geasseorhahkii, duovdagat leat nu čábbát ahte dat boagustit, ja lea nu hávski ahte ferte juoiggastit.”

Sullii nie muitala sápmelaččaid vuosttaš girječálli ja multidáiddár Johan Turi man lahkalaga gullaba oktii luondu ja sápmelaš, ja mo dat gaskavuohtha ilbmá juoigama bokte.

«Når vi kommer til sommerlandet, så er det så vakkert at det ler mot oss, og får oss til å stemme i en joik!»

Omtrent slik beskrev den første samiske forfatteren og multikunstneren Johan Turi hvordan den emosjonelle relasjonen mellom landskapet og nomaden kommer til uttrykk i en joik.

Juoigan (luohti, vuollie, leu'dd ja juoiggus) lea okta Eurohpá boarráseamos álbmotmusihkkašlájain.
Ja sátni juoigá lea dárogillii šaddan á joike.

Joik (også luohti, vuollie, leu'dd og juoiggus), er en urgammel samisk sangmåte, og er blant de eldste folkemusikksjangerne i Europa. Begrepet å joike kommer fra det samiske ordet juoigá.

Joik har alltid hatt en særegen plass i den samiske bevisstheten på grunn av dens tradisjonelle rolle som identitetsmarkør og som noaidens medium (sjaman og healer) i den gamle troen. Joiken har også tjent som en måte å minnes kjente og kjære på, og har i de senere årene opplevd en renessanse som inspirasjonskilde for moderne musikere både innen jazz, world music og teknosjangeren.

Joiken ble brukt til å framkalle sjamanens transe slik at frisjelen kunne dra på vandring for å skaffe seg viten hen ellers ikke kunne få. Joikene inneholdt dessuten sentrale forestillinger om samenes syn både på seg selv og sine omgivelser. Joiken representerte med andre ord viktige kunnskaper for såvel livberging som positiv selvpoppfattelse.

Personjoikene, som er de best kjente i dag, har vanligvis den musikalske utformingen som sitt hovedelement, men i noen joikedialekter er det verbale innholdet vel så viktig. Både det musikalske og det tekstlige portrettet som slik sett lages av den som blir joiket, er oftest en kort, konsis og treffende karakterisering av personen. Joiken kan revideres eller utvides alt ettersom den det joikes om, forandrer seg eller blir til noe annet enn det samfunnet rundt hadde ventet seg av vedkommende. Egentlig joiker en ikke om noen, en joiker selve personen – også det et bevis for hvor tett forbindelsen mellom objektet og joiken er.

Den eldste samiske diktningen er joiketekster. Disse joiketekstene inneholder både korte kjærlighetsdikt og lengre myter, historiske fortellinger og poetiske småstykker som karakteriserer både mennesker, områder, dyr og fisk. De to best kjente diktene er de som den samiske prestestudenten Olaus Sirma (ca. 1650– 1719) skrev ned, og gav til professor Johannes Schefferus, som i 1673 gav ut en bok på latin om samene, Lapponia. Boka ble forholdsvis raskt oversatt til flere europeiske språk, og på den måten ble de to diktene kjent langt utover Samelands grenser.

Begge diktene var egentlig kjærlighetsanger, og de ble utgitt på en tid da man i Europa var på vei inn i den romantiske epoken.

Joiken var forbudt av misjonærene og stemplet som synd. Helt opp til våre dager har det nesten ikke vært undervist om joik i skolen, og ofte var det slik at folk ikke turte å joike annet enn når de var påvirket av rusmidler. Derfor har joiken lenge vært forbundet med noe negativt.

Joiken finnes over hele det samiske bosetningsområdet, men har ulike benevnelser i de ulike samiske dialektene; vuellie på sørsamisk, vuolle på lulesamisk, luhti på nordsamisk og levd på østsamisk. I midlertid finnes begrepet juoigat, å joike, i alle dialektene. Joiken har alltid hatt en viktig funksjon blant samene.

De episke joikene forteller om samfunnsendringene som samene ble utsatt for gjennom misjonering og kolonisering, og gir samtidig uttrykk for samenes motstand mot assimilasjon og frarøvelse av land. De hevder klart samenes rett til å bli boende i Sápmi (Sameland). Joiken har hatt en sosialiserende funksjon, i den forstand at en person først ble regnet som et fullverdig medlem av samfunnet når vedkommende hadde fått sin egen joik. Den tradisjonelle joiken er avhengig av nære sosiale relasjoner mellom den joikede og joikeren, noe som er vanskelig å praktisere i dag når joik utgis på plater, spilles på konserter og brukes som dansemusikk. Joiken er i ferd med å bli tilpasset nye bruksområder skapt av mediasamfunnet, og reiser interessante problemstillinger i spørsmålet om hvem som har eiendomsretten til denne særegne tradisjonsmusikken. Tradisjonelt var det nemlig slik i det samiske samfunnet at den som ble tilegnet en joik, også var den rette eier av joiken.

Musikalsk kjennetegnes joiken ved resitasjonsaktig syngemåte, gjentakelser og variasjoner, samt spesielle stemmebruksteknikker. Joiken hører til blant Europas eldste folkemusikkformer.

Luođis lea álo leamaš earenomáš sadji sápmelaččaid gaskkas. Luohti lea gullevašvuoda mearka go muittaša oahppásiid ja ráhkásiid ja lea maiddá leamaš noiddiid gaskaopmi min dološáiggi oskkus.

Luohti geavahuvvui lihkahusain go nubbi siellu galggai beassat friddja ja vuolgit ohcat dieđuid noaidái. Luohti govvi sámii áddejumi alddis ja iežas birrasis – mii lea dehálaš máhttu sihke birgejumi ja iešdovdu hárrái. Odne geavahuvvo luohti maid ođđaáigásaš musihkkavugiid movttiidahttimii.

Dán áigái leat olbmuid luodit dábálepmosat. Dain lea musihkalaš hábmen váldooassin, muhtin suopmaniin lea maid dajahusaid sisdoallu dehálaš oassi juoigamis. Sihke musihkalaš hápmi ja sámii sisdoallu čilge dan olbmo gean juoigá, oanehaččat ja deaivillis vuogi mielde. Olbmo luodi maid sáhtta odasmahttit dahje viiddidit olbmo mielde les son nuppástuvvá earálágánin go maid su birrasis ledje vuordán. Eat juoigga geange birra, muhto juoigat su.

Boarráseamos luohtedivttain leat oanehis ráhkisvuodadivttat, guhkes muitalusat ja myhtat, ja muđui poehtalaš čállosat mat govvidit sihke olbmuid, guovlluid, ealliid ja gulliid. Guokte eanemus dovddus dološ divtta čálii Olaus Sirma (su. 1650-1719), guhte lei báhppastudeantta, ja divttaid son attii professor Johannes Schefferusii, gii válddii daid mielde girjásis sápmelaččaid birra Lapponia, mii ilmmat latiinnagillii 1673. Girji jorgaluvvui moanat gielaide, ja dan láhkái begge sámii ráhkisvuoda juoiggusdivttat ge miehtá Eurohpá. Miššonearat gilde luodii go navde juoigama suttugaskaopmin. Otná dan beaivái ii leat olu oahpahus luodii birra skuvllas. Dávjá geavai nu ahte olbmot eai duostan juoigat, earret dalle go ledje gárremin. Dan sivas lea luohti guhká guoddán fuones namahusa. Luohti gullo miehtá Sámi, ja gohčoduvvo vuolien lullisámegillii, vuollen julevsámegillii, luohtin davvisámegillii ja levden nuortasámegillii.

Muitalusluodit govvidit servodatnuppá-stuvvama maid sámeálbmot šattai gillát miššonerema ja koloniserema geažil, dat govvidit dasto maiddá sámiiid vuostehágu assimilerema ja eananrievideami vuostá. Luodit nannejit sámiiid rivttiid ahte beassat orrut Sámis. Luođis lea leamaš sosialiserema doaibma, dainna ipmárdusain ahte muhtin olmmoš easka šattai ollislaš miellahtun servodagas go iežas luodi oáččui.

Árbevirolaš juoigan eaktuda lagas sosiála gaskavuodaid gaskkal luodi eaiggáda ja su guhte bidjá luodi, go sámii árbemáhtu mielde lea son guhte oážžu luodi maid luodi eaiggát. Luohti gullá Eurohpá boarráseamos álbmot-musihkkašlájaid.

Bures boahthin Sámi Našunálateáhter Beaivvážii

Sámi Našunálateáhter Beaivváš lea Guovdageainnus, Finnmarkkus, Norggas ja lea ámmat teáhterinstitušuvdna mas sámegeiella álo adno lávdegiellan.

Teáhter lea johtiteáhter, mánggii jagis mátkkoštít miehtá Sámi, sihke Norggas, Ruotas ja Suomas, muhtomin maiddái Ruoššas. Dasa lassín johtá Beaivváš dávjá eará riikkain čalmmustahttit Sámi kultuvrra maiddái riikaidgaskkasaččaid.

Min áigumuš lea ovddidit sámi lávdedáidaga ja nu doalvut sámegeiella ja kultuvrra sihke miehtá Sámi ja máilmmi.

Velkommen til Sámi Našunálateáhter Beaivváš.

Det Samiske Nasjonalteatret Beaivváš som ligger i Guovdageaidnu/Kautokeino i Finnmark, Norge, er en profesjonell teaterinstitusjon som konsekvent bruker samisk som scenespråk.

Teatret er et turnéteater som flere ganger i året turnerer i hele det samiske området i Norge, Sverige og Finland, noen ganger også i Russland. I tillegg gjør Beaivváš jevnlig turnéer utenfor Norden for å synliggjøre samisk kultur også internasjonalt.

Vår ambisjon er å utvikle den samiske scenekunsten og på den måten spre det samiske språket og kulturen rundt om i Sápmi og i verden.

Ráhkis geahččit

"Juoiggas" lea Sámi Našunálateáhtera Beaivváža vuosstaš álgočájálmas dán jagi. Lea juoigankonseartačájálmas sániiguin ja ludiiguin iešguđet guovlluin ja áiggis.

Luohti gullá Eurohpá boarráseamos álbmotmusihkka-málliide, ja mii bovdet dál čájálmasain gehččiid musihkalaš mátkái Sámis.

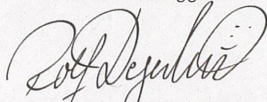
Váldet bures vuostá "Juoiggas!"

Kjære publikum

Det Samiske Nasjonalteatret Beivváš presenterer nå årets første upremiere; "Juoiggas". En joike-konsertforestilling med tekster og joik fra ulike steder og ulike tider.

Joiken er blant Europas eldste folkemusikkformer, og med denne forestillingen inviterer vi publikum med på en musikalsk reise gjennom store deler av Sápmi.

Ta vel imot "Juoiggas!"

ROLF DEGERLUND

Teáhterhoavda/Teatersjef
Sámi Našunálateáhter Beaivváš

«Når vi kommer til sommerlandet, så er det så vakkert at det ler mot oss, og får oss til å stemme i en joik!»

Omtrent slik beskrev den første samiske forfatteren og multikunstneren Johan Turi hvordan den emosjonelle relasjonen mellom landskapet og nomaden kommer til uttrykk i en joik.

Den samme følelsen uttrykkes i Anna Thomassens vakre sørsamiske vuelle, der hun sitter på sitt fjell og ser utover landet sitt. Landet som samene elsker, «Landet som vi fant», som det heter i den episke joiketeksten som den unge mannen Matts Anundsson Laiti joiket til presten Jakob Fellman i Ohcejohka, nordligst i Finland, på slutten av 1820-tallet. Joiken hadde han lært i Laksefjord i Finnmark. Også Petrus Læstadius, broren til den mer kjente Lars Levi, forteller om hvordan joiken tar over når ordene ikke lenger strekker til. Kanskje den samiske varianten av uttrykket «Et bilde sier mer enn tusen ord» heller burde være «En joik uttrykker mer enn tusen ord». Joiken er på mange måter samenes nasjonalsang – ikke én enkelt joik, men alle joikene tilsammen utgjør «Sámisogaid luohiti – sameslektenes joik».

På denne måten knyttes de ulike delene av det vide *Saepmie* sammen i en fortelling presentert gjennom ulike typer joik, som har det til felles at de uttrykker en følelse av samhold mellom mennesker fra hele det samiske bosetningsområdet. Men også en intimitetsrelasjon til landet, naturen og dets andre beboere – dyrene og fuglene, som samer alltid har kommunisert med.

Det er ut fra denne fellesskapsfølelsen konsertforestillingen «Juoiggas» er blitt til. Vi har prøvd så langt det har vært kunstnerisk mulig å velge joiker til forestillingen ut fra både tid og rom. Det samiske rommet er stort – selv om de omkringliggende statene hele tiden har forsøkt å innskrenke det samiske området. Tiden i en muntlig kultur, vet vi, strekker seg så langt tilbake som det finnes fortellinger, og framover så langt det finnes evne til å forestille seg en framtid på Moder Jord. Derfor har den samiske joiken ingen begynnelse og heller ingen ende. Den er fortellingen om Sápmi – en mangestemt sang, en vedvarende joik, som har overlevd såvel fordømmelse som aktiv motarbeidelse.

Den var mediet for *noaidiens* kraftfulle og mektige ord i gammel tid, og den er mediet også i dag når samer slåss for sine rettigheter. Men joiken er også de milde ordene, de vakre bildene som formidles i kjærlighet til land og folk. Et barn elsker sin *dovdna*, den første barnejoiken, og den som skal lykkes på sin frierferd må kunne *fevrehthidh*, framføre joiken til den elskede. En gang i tiden ble hele Europa forført av en samisk kjærlighetsjoik!

Alt dette skal dere få høre mere om i kveldens forestilling, for i dag hører joik til blant det fremste også i samisk scenekunst.

Rawdna Carita Eira

Harald Gaski

“Go sámit bohtet giddat geasseorohakkii, duovdagat leat nu čábbát ahte dat boagusti, ja lea nu hávski ahte ferte juoiggastit.”

Sullii nie muitala sápmelaččaid vuosttaš girječálli ja multi-dáiddár Johan Turi man lahkalaga gullaba oktii luondu ja sápmelaš, ja mo dat gaskavuohta ilbmá juoigama bokte.

Seammá sullasaš dovddu buktá ovdan Anna Thomassen iežas čáppa *vuelies*, mas son čohkkáda alla vári alde ja várdáda duovdagiiddis. Duovdagat ja eana maid sápmelaš ráhkista, “Gávdon eana”, nugo daddjo boares muitaleaddji juogosis maid nuorra almmái Matts Anundson Laiti juoiggai suoma báhppii Jakob Fellmanii Ohcejogas loahpageahčen 1820-jagiid. Luodí son lei oahppan Lágesvuonas Finnmárkkus. Maiddá Petrus Læstadius, gii lei dovdosebbo Lars Levi viellja, muitala muhtun čállois mo eahketbeallái go olbmot nohkkošgohte sániide, luohti jorai gulahallangaskaoapmin. Soaitá sápmelažžii heivešii buorebut dajaldahkan “Luohti muitala eanet go duhát sáni” go ahte govva muitala – ii fal dušše okta luohti, muhto go buot juogosat čudjet ovtas “Sámisogaid luohtin”.

Dán láhkái čadnošedje oktii viiddis Sámieatnama guovllut juoigan-muitalussan, mas iešguđetlágán juoiganhámit duođaštit gullevašvuođa olbmuid gaskkas. lige dušše dan, muhto maiddá mo eana, lottit, ealibat ja olbmot leat fulkkežagat luondduolbmuid jurddašeames.

Dien lágán oktiigullevašvuođas riegdii “Juoiggas” konseartačájálmás. Mii leat iskan dan muddui go leamaš dáiddalaččat vejolaš válljet juogosiid miehtá sámi guovllu. Sápmi lea stuoris vaikko vel birastahtti eiseválddit leat áiggiid čađa viggan dan gáržžidit. Ja ieš áigi njálmmálaš kultuvrrain, mii diehtit, manná nu guhkás manás go gávdnorjit muitalusat, ja ovddosguvlui nu guhkás go lea vejolaš jurddašit eallima eatnan alde. Danin luodis ii leat álgu iige loahppa. Dat lea geahčemeahtun muitalus sápmelaččain ja Sámieatnamis, dasa gullá vuelie, vuolle, luohti ja levd – visot sámi juoigan mii lea ceavzán buot uhkádusaid ja gildosiid čađa.

Juoigan lei noaidi vuoiimmálaš dajahusaid gaskaoapmi ovdalaš áiggiid, ja dasa sápmelaš ain ge dorvvasta go galgá doarrut vuogatvuođaidis ovddas. Muhto juoigan lea maiddá litna sánit mat dovddahit ráhkesvuođa eatnamiid ja olbmuide. Mánná eahccá iežas dovonna, ja son guhte soaknus galgá lihkestuvvat, ferte máhttit *fevrehtidh*, juoigat moarsi luodí. Oktii áiggis miehtá Eurohpá ge lohke beakkán sámi juoiggusdivtta moarsi fávrroga birra.

Visot dáid gullabehtet otná eahkeda čájálmásas, go dán áiggi juoigan gullá ovddimusaid searvá lávdedáidagis ge.

Rawdna Carita Eira

Harald Gaski

OLAUS SIRMA (1650-1719)

Sámi báhppa, guhte mánnán dolvojuvvui eret ruovttus Giepmá guovllus báhpahppui Uppsalai. Go lei báhppan lohkamin, de lei son daiguin eará davviguovlluid ohppiiguin diehtoaddi professor Johannes Schefferusii gii čálii Lapponia nammasaš girjii, mii almmuhuvvui Duiskkas latiinnagillii 1673. Sirma teavsttat šadde hui dovddus Eurohpás ja leat áiggiid čada jorgaluvvon eanet go čuodi gearddi! Ieš barggai báhppan Gárasavvonis eanas iežas eallinagis

Eanet diedut: <https://beaivvas.no/olaus-sirma/>

Samisk prest, født i Kemi Lappmark, som ble sendt hjemmefra som barn for å gå på skole; først til Torneå, deretter til prestestudiet i Uppsala. Under studietiden i Uppsala var Sirma og flere andre studenter fra nord-områdene informanter for professor Johannes Schefferus i hans arbeid med boken Lapponia, som ble utgitt på latin i Tyskland i 1673. Sirmas tekster fikk stor oppmerksomhet i Europa, og har gjennom tidene blitt oversatt mer enn hundre ganger. Selv arbeidet han som prest i Karesuando sokn mesteparten av sitt liv.

Mer info: <https://beaivvas.no/olaus-sirma>

ANDERS FJELLNER (1795-1876)

Máttasámi báhppa, guhte čálii "Beaivvi bártni soargu jiehtanasaid máilmmis"-myhta, ja čilgii manne sápmelaččaid navde Beaivváža manjšboahhtin. Dán diktemuššii gullá maiddái "Beaivvi Nieidda jápmin" mii lea oassin dán čájálmasas. Anders Fjellner lei dehálaš diehtogáldu dutkiide dego Gustav von Düben ja Otto Donner, geat leat čállán olu dološ sámi kultuvrra birra.

Eanet diedut: <https://beaivvas.no/anders-fjellner/>

Sørsamisk prest som nedtegnet "Solsønnens frieri i jettenes land"- myten, som forteller hvorfor samene regnes for å være solens etterkommere. Til dette diktverket hører også "Soldatterens død"-suiten som er en del av denne forestillingen. Anders Fjellner var en viktig informant for forskere som Gustav von Düben og Otto Donner, som har skrevet mye om den gamle samiske kulturen.

Mer info: <https://beaivvas.no/anders-fjellner/>

ELIEL LAGERCRANTZ (1894 -1973)

Lagercrantz lei Suoma lingvista guhte erenoamážit barggai sámi gielaiguin. Son čálii earret eará mánga sámi gielaide grammatihka ja sátnegirjji "Lappische Wortschatz (1939)". Lagercrantz čálii teavsttaid ja šuoŋaid mánggaid luđiide, erenoamážit Várjjat-guovllus. Dehálaš gáldu sutnje lei girkobálvá Movsses Niillas (1883-1963), guhte lei máhtolaš ja dovdus juoigi Unjárggas eret. Oassin iežas duođaštan-barggus anii Lagercrantz kymográfá mihtidit ja logahallat váibmojulkasiid, varradeattu ja suotnageasáhagaid mat dáhpáhuvvet dan botta go olmmoš juoigá.

Eanet diedut: <https://beaivvas.no/eliel-lagercrantz/>

Lagercrantz var en finsk lingvist som særlig arbeidet med samiske språk. Han skrev bl.a ned grammatikkene for flere samiske språk samt ordboken "Lappische Wortschatz (1939)". Lagercrantz dokumenterte tekster og melodier til en rekke joiker, spesielt fra Varanger-området. En sentral bidragsyter var kirketjener Nils Mosesen Nikke (1883-1963), en meget habil og anerkjent joiker i Nesseby. Som del av sitt dokumentasjonsarbeide benyttet Lagercrantz kymograf for å registrere puls, blodtrykk og muskelkontraksjoner i forbindelse med joiking.

Mer info: <https://beaivvas.no/eliel-lagercrantz/>

JAKOB FELLMANN (1795-1875)

Fellman lei báhppan Ohcejogas 1820-logus. Son oahpásmuvai olbmuide geat ain máhtte dološ guhkes muitaleaddji juigosiid, maid son čálii ja mat marŋil leat almmuhuvvon girjin. Su čállosiid haga, livčče jávkan boares juoiganmuitalusat dego "Sámieatnan álgo ja marŋit ássiid birra" ja "Suola ja Noaidi". Mánga diein dološ juigosiin adnojuvvojedje noaidejuoiggusin ja dan dihte suddun.

Eanet diedut: <https://beaivvas.no/jakob-fellmann/>

Fellman var prest i Utsjok på 1820-tallet. Han møtte og ble kjent med mennesker som fremdeles kunne de gamle tradisjonelle episke joikene, skrev dem ned og bidro til at de senere ble utgitt i bokform. Uten hans nedtegnelser ville mange av de gamle joike-eposene som; "Om Samelands første og senere innbyggere" og "Tyven og sjamanen" blitt borte. Mange av disse eldste joikene var forbundet med noaidevuhta (den gamle samiske troen) og ble derfor ansett som syndige og fordømt.

Mer info: <https://beaivvas.no/jakob-fellmann/>

Ingor Ántte Áilu Gaup, Mary Sarre, Egil Keskitalo, Nils Henrik Buljo / Govven/Foto Aslak Mikal Mienna

SNT BEAIVVÁŠ · JUOIGGAS 2019 · JUOIGANKONSEARTAČAJALMAS

Mielde/Medvirkende
**MARY SARRE
EGIL KESKITALO
NILS HENRIK BULJO
INGOR ÁNTTE ÁILU GAUP**

Duodjehábmejeaddji/Duodjidesigner: Ann Majbritt Eriksen

JUOIGGAS

ÁLGOČÁJÁLMAS/URPREMIERE: 18.01.2019 RIKSSCENEN OSLO

Teavsttat sáme- ja dárogillii/Tekster samisk og norsk: Rawdna Carita Eira, Harald Gaski

Bagadalli/Regissør: Rolf Degerlund

Veahkebagadalli/ Regiassistent: Rawdna Carita Eira

Koreográfá/Koreograf: Marte Fjellheim Sarre

Čállii monologa/Tekst monolog "Joik og identitet": Ingor Ántte Áilu Gaup

Neavttárat ja Juoigut/Skuespillere og Joikere: Mary Sarre, Ingor Ántte Áilu Gaup, Nils Henrik Buljo, Egil Keskitalo

Musihkaheiveheaddjit ja Čuojaheaddjit/ Musikalsk tilrettelegging og Musikere:

Roger Ludvigsen, Svein Schultz, Jakop Janssønn

Duodjehábmeheadjji ja Goarru/Duodjidesigner og Syer: Ann Majbritt Eriksen

Jietna ja Čuovga/Lyd og Lys: Olav Johan Eira, Sami Kultima

Lullisámegiellii jorgalan/giellakonsuleanttat - Sørsamisk oversettelse/språkkonsulenter:

Johan Sandberg McGuinne, Unni Steinfjell

Skoaltasámi giellakonsuleantta/Skoltesamisk språkkonsulent: Hanna-Maaria Kiprianoff

Gráfalaš hábmeheadjji/Grafisk designer: Kerstin Andersson

Ovdasiidogovva/Forsidebilde: Per Heimly

Govven/Foto: Aslak Mikal Mienna

Sii geat gullojit Romssa musea luohtevuorkká báttiin/I opptakene fra Tromsø Museums joikearkiv hører vi disse:

Gustav Kappfjell (Majavatn), Berit Nordland (Karasjok), Albert Mortensen (Snefjord), Anastasia O Gerasimova (Padun),

Nils Mattias Andersson (Tärna), Kaja Andersen (Drag), Per Hætta (Kautokeino).

Luodit leat ea.ea. gávdnon/Joikene er bl.a. funnet i:

Romssa musea luohtevuorkkás/Joikearkivet v/Tromsø museum

Musikverket – Karl Tiréns fonografinnspillinger, Várjjat Sámi Musea/

Varanger Samiske Museum – Lagercrantzprosjektet, Sveriges Radio - Joik

Programmaovddasvástideaddji/Programansvarlig: Rolf Degerlund

Ekonomiijahoavda/Økonomisjef: Kurt A. Halvorsen

Buvttadeaddji/Produsent: Leif Isak E. Nilut

Diehtjuohkinjodiheddji/Informasjonsleder: Brita Triumph

Digítálaovddasvástideaddji/Digitalansvarlig: Aslak Mikal Mienna

Teáhterhoavda/Teatersjef: Rolf Degerlund

Mii giitit/Vi takker: Luohtevuorkká/Joikearkivet - Tromsø museum v/Ola Graff, Tom Kappfjell, Øystein Nilsen

Áltá musea, arkeologa Rune Normann bokte / Alta museum ved arkeolog Rune Normann

Teáhter oažžu doarjaga Finnmarkku, Romssa ja Nordlánda fylkasuohkanin.

Teatret mottar støtte fra Finnmark, Troms og Nordland fylkeskommuner.

Lávdegiella/Scenespråk: Davvisámegiella/Nordsamisk
Čájálmas tekstejuvvo dárogillii /Forestillingen tekstes til norsk.

Roger Ludvigsen, Svein Schultz, Jakop Janssønn / Govven/Foto Asiak Mikal Mienna

SNT BEAIVVÁS . JUOIGGAS 2019 . JUOIGAMKONNSAARTACAJALMAS

Čuojaheaddjit/Musikere

ROGER LUDVIGSEN

SVEIN SCHULTZ

JAKOP JANSSENN

- Scene 1: **Anne Jonsdatter Anti**, trad etter Klemet Klemetsen Somby, Karasjok.
Uhca Sombán, trad etter Áslak A. Somby, Polmak.
Rámávággi áddja, trad etter Áslak A. Somby, Polmak.
Trad etter Maja Jonsson, Arvidsjaur.
- Scene 2: **Bjørnen 1**, trad etter Lars Eriksson Steggo, Arjeplog.
Bjørnen 2, trad etter Johan Månsson Franzèn, Tärnaby.
Bjørnen 3, trad nordsamisk område.
Bjørnen 4, (tekst), tradisjonell, nedskrevet i Hamarøy.
- Scene 3: **Livets elv**, Margareta Gustava Stinnerborn, Maares-viellie, Laissameby (Vilhelmina).
Gábnaduottar, Lars-Ánte Kuhmunen, Karesuando.
- Scene 4: **Ingá Ristiinna Gaup**, barnejoik, tekst/komp Ingor Ánte Áilu Gaup.
Ingá Ristiinna Gaup, voksenjoik, tekst/komp Ingor Ánte Áilu Gaup.
Johans Máret, trad. Karasjok.
Reisen mot fjellet, trad etter Mattias Kuoljok, Jokkmokk.
- Scene 5: **Evván, Konrads sønn**, trad etter Anastasia O Geramisova, Padun.
- Scene 6: **Kjørøstejoik**, tekst: trad. etter Olaus Sirma / komp: Nils Henrik Buljo.
- Scene 7: **Henriks (Prestens) Elle**, trad. Polmak.
Da Bikku Biera kom til byen, etter Nils Hotti (Lálle Niillas), Karesuando.
Ulven spiste frierreinen, trad. Tana.
Dudda Per Magga, trad. Nesseby.
- Scene 8: **Kráka**, trad etter Per Hætta, Nordsamisk område.
The Mating Bull, tekst/komp Ingor Ante Áilu Gaup, Kautokeino.
Valpen, trad etter Per Hætta, nordsamisk område.
Haren, trad etter Malá.
- Scene 9: **Mikku Mahte**, tekst/komp: Ingor Ánte Áilu Gaup, Kautokeino.
- Scene 10: **Anders Johnsen**, trad etter Gjertrud Matheussen, Snefjord.
Jentene fra Mortensnes, trad. Sør Varanger.
Jentene fra Juravuona, trad. Sør Varanger.
- Scene 11: **Sjamanen og tyven**, tekst: trad etter Jakob Fellman /joik: Ingor Ánte Áilu Gaup.
- Scene 12: **Solens datter**, tekst: trad etter Anders Fjellner /joik: Roger Ludvigsen.

- 1 Oassi: **Anne Jonsdatter Anti**: árbevirolaš, Klemet Klemetsen Somby, Kárášjogas.
Uhca Sombán: árbevirolaš Áslak A. Somby, Buolbmágis.
Rámávággi áddja: árbevirolaš Áslak A. Somby, Buolbmágis.
Trad etter Maja Jonsson: árbevirolaš, Arjeluvvan.
- 2 Oassi: **Guovžža 1**: árbevirolaš Lars Eriksson Steggo, Arjeluvvan.
Guovžža 2: árbevirolaš Johan Månsson Franzèn, Deartnas.
Guovžža 3: árbevirolaš, davvisámi guovllus.
Guovžža 4: (teaksta), árbevirolaš, čallojuvvon Hábméris.
- 3 Oassi: **Árbevirolaš Margareta Gustava Stinnerbom bokte**, Maares-viellie, Lais sameby.
Gábnaduottar: Lars-Ánte Kuhmunen, Gárasavvonis.
- 4 Oassi: **Inga Ristiinna Gaup** dovdna; sánit/šuoŋŋa: Ingor Ánte Áilu Gaup, Guovdageaidnu.
Inga Ristiinna Gaup luohŋi; sánit/šuoŋŋa: Ingor Ánte Áilu Gaup, Guovdageaidnu.
Johan Máret: árbevirolaš, Kárášjogas.
Mátŋi vári guvlui, árbevirolaš Mattias Kuoljok, Sirka, Johkamohke.
- 5 Oassi: **Evván, Konrad á'lgg**: árbevirolaš, Anastasia O Geramisova, Nuoh'tjavrris.
- 6 Oassi: **Moarssi fávrrot**: teaksta: árbevirolaš Olaus Sirma /luohŋi: Nils Henrik Buljo.
- 7 Oassi: **Heandarát (Báhpa) Elle**: árbevirolaš, Buolbmágis.
Go Bikku Biera bodii gávpogii: árbevirolaš Nils Hotti (Lálie Niillas), Gárasavvonis.
Gumpe borai soakŋovuojána: árbevirolaš Deanus.
Dudda Per Magga: árbevirolaš, Unjárggas.
- 8 Oassi: **Garjja luohŋi**: árbevirolaš Per Hætta, davvisámi guovllus.
Rahŋŋi sárvvis: sánit/šuoŋŋa: Ingor Ánte Áilu Gaup, Guovdageaidnu.
Vielppis: árbevirolaš, Per Hætta, davvisámi guovllus.
Njoammil: árbevirolaš Máláges.
- 9 Oassi: **Mikku Mahtte**: sánit/šuoŋŋa: Ingor Ánte Áilu Gaup, Guovdageaidnu.
- 10 Oassi: **Anders Johnsen**: árbevirolaš, Gjertrud Matheussen, Snefjord.
Ceavccegeadgge nieiddat: árbevirolaš, Várjjagis.
Juravuona nieiddat: árbevirolaš, Várjjagis.
- 11 Oassi: **Noaidi ja suola**: teaksta: árbevirolaš Jakob Fellman /luohŋi: Ingor Ánte Áilu Gaup.
- 12 Oassi: **Beaivvinieida**: teaksta: árbevirolaš Anders Fjellner / luohŋi: Roger Ludvigsen.

2019

JUOIGGAS Čájálmasmátki/Turnè

Oslo/Álgočájálmus/urpremiere	18.01.	19.00	Riksscenen
Oslo	19.01.	17.00	Riksscenen
Tråante/Trondheim	21.01.	18.00	Olavshallen
Muoffi/Mo i Rana	23.01.	19.00	Nordland Teater
Bådådđjo/Bodø	25.01.	19.00	Stormen girjerájus/bibliotek
Hárstták /Harstad	28.01.	19.30	Kulturviesus/Kulturhuset
Romsa/Tromsø	30.01.	19.00	Prelaten
Hámmárfeasta/Hammerfest	01.02.	19.00	AKS – Frityren
Áltá/Alta	03.02.	18.00	City scene
Karášjohka/Karasjok	07.02.	19.00	Servodatviesus/Samfunnshuset
Leavdnja/Lakselv	08.02.	19.00	Kino
Deatnu/Tana	12.02.	19.00	Birasvistic/Miljøbyggget
Anár/Inari	13.02.	19.00	Sajos
Girkonjážga/Kirkenes	14.02.	20.30	Girjerádjosis/biblioteket
Johkamohki/Jokkmokk	18.02.	19.00	Ájtte
Giron/Kiruna	19.02.	19.00	Folkets hus
Guovdageaidnu	21.02.	18.00	Kulturviesus
Guovdageaidnu	22.02.	18.00	Kulturviesus

Diedut/info

Lávdegiella/Scenespråk: Davvisámegiella/Nordsamisk

Čájálmus tekstejuvvo dárogillii/Forestillingen tekstes til norsk.

Bistá/Varighet: 70 min

beaivvas.no

 SÁMI
SAMI NATIONAL THEATRE
NAŠUNÁLA
TEÁHTER
GUOVDAGEAIDNU NORGA